

Náhrada škody

Nárok pojišťovny na náhradu částek, které vyplatila z důvodu škody způsobené provozem motorového vozidla proti pojištěnému, který způsobil škodu po požití alkoholického nápoje, není nárokem na náhradu škody podle ust. § 12 odst. 1 vyhlášky č. [492/1991](#) Sb., ale nárokem vyplývajícím přímo z ust. § 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. [492/1991](#) Sb.

Nárok pojišťovny na náhradu částek, které vyplatila z důvodu škody způsobené provozem motorového vozidla proti pojištěnému, který způsobil škodu po požití alkoholického nápoje, není nárokem na náhradu škody podle ust. § 12 odst. 1 vyhlášky č. [492/1991](#) Sb., ale nárokem vyplývajícím přímo z ust. § 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. [492/1991](#) Sb.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 2941/1999, ze dne 30.11.2000)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce Č. p. a. s., k doručení Č. p. a. s., Region severní Morava, právní a postížití odbor, O., proti žalovanému R. M., zastoupenému advokátem, o zaplacení částky 85 700 Kč příslušenstvím, vedené u Okresního soudu ve Vsetíně pod sp. zn. 10 C 96/98, o dovolání žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. června 1999, č.j. 10 Co 507/99 - 68 tak, že dovolání zamítl.

Z odůvodnění :

Žalobou podanou dne 25. 3. 1998 se domáhal žalobce zaplacení částky 85 700 Kč s 19 % úrokem od 16. 3. 1996 do zaplacení, jakožto náhradu částky podle ust. § 11 odst. 1 písm. a) vyhl. č. 492/91 Sb., kterou žalobce vyplatil dne 10. 4. 1995 poškozenému, kterému žalovaný způsobil škodu při dopravní nehodě dne 1. 4. 1994 po požití alkoholického nápoje.

Okresní soud ve Vsetíně rozsudkem ze dne 18. 2. 1999 č.j. 10 C 96/98 -52 svým výrokem v odstavci I. uložil žalovanému zaplatit žalobci 85 700 Kč s 19 % úrokem z částky 20 000 Kč od 16. 3. 1996 do zaplacení a s 19 % úrokem z částky 65 700 Kč od 12. 4. 1998 do zaplacení. Výrokem v odstavci II. rozsudku žalobu na zaplacení 19 % úroku z částky 65 700 Kč za dobu od 16. 3. 1996 do 11. 4. 1998 zamítl a ve výrokem v odstavci III. rozhodl o náhradě nákladů řízení. Soud vyšel ze zjištění, že žalovaný způsobil dne 1. 4. 1994 dopravní nehodu pod vlivem alkoholu a v souvislosti s touto nehodou žalobce vyplatil poškozenému dne 10. 4. 1995 pojistné plnění z pojištění žalovaného ve výši 85 700 Kč. Dospěl k závěru, že žalobce má podle ust. § 11 odst. 1 písm. a) vyhl. č. [492/1991](#) Sb., ve znění platném k 1. 4. 1994, oprávněný nárok vůči žalovanému na zaplacení vyplaceného pojistného plnění poškozenému v důsledku jednání žalovaného Soud neakceptoval námitku promlčení, protože se v dané věci jednalo o nárok z postížití práva podle ustanovení citované vyhlášky a toto právo originární se promlčuje podle § 101 obč. zák. v obecné tříleté promlčecí době, v tomto konkrétním případě od 10. 4. 1995, tj. ode dne kdy právo mohlo být vykonáno poprvé, neboť tohoto dne došlo k

výplatě pojistného plnění a žaloba byla soudu doručena dne 25. 3. 1998. Úroky z nezaplacené částky přiznal soud s ohledem na skutkové zjištění, že žalobce požadoval po žalovaném nejprve zaplacení částky 20 000 Kč do 15. 3. 1996 a částku 85 700 Kč požadoval až dnem doručení žaloby žalovanému dne 11. 4. 1998.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 30. 6. 1999, č.j. 10 Co 507/99 - 68 potvrdil rozsudek okresního soudu v napadené části /výrok I. a III./ a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. Proti svému rozsudku připustil dovolání, pokud jde o posouzení otázky promlčení nároku žalobce. Odvolací soud se ztotožnil s právním závěrem soudu prvního stupně, že v daném případě je nárok žalobce podle ust. § 11 odst. 1 písm. a) vyhl. č. [492/1991](#) Sb., ve znění platném pro rozhodnou dobu, nárokem originárním, který se promlčuje v obecné tříleté lhůtě a žaloba byla podána před uplynutí promlčecí doby. Dospěl k závěru, že se v daném případě nejedná o zákonnou cessi.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný dovolání v němž namítá, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení otázky promlčení nároku. Poukazuje, že odvolací soud ani soud prvního stupně se nevypořádaly správně s jím uplatněnou námitkou promlčení, kterou opíral o ust. § 12 odst. 1 vyhl. č. [492/1991](#) Sb. a ust. § 827 obč. zák., podle něhož pokud pojistitel nahradil za pojištěného škodu, přechází na něj právo pojištěného na náhradu škody nebo jiné obdobné právo, které mu v souvislosti s jeho odpovědností za škodu vzniklo proti jinému. Odvolací soud ani soud prvního stupně přesvědčivě neodůvodnily, na základě čeho zaujaly stanovisko, že se v daném případě nejedná o zákonnou cessi, ale o postizní nárok žalobce, tedy právo originární, nesouvisející s právem na náhradu škody s přihlédnutím k promlčení podle ust. § 106 obč. zák. Dále namítá, že promlčecí doba by neměla začít běžet dnem výplaty pojistného plnění poškozenému, případně dnem následujícím po tomto plnění, ale dnem následujícím po vzniku škody, kterým byl den 1. 4. 1994, kdy k nehodě došlo. Žalovaný navrhl, aby rozsudek odvolacího soudu byl zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

Žalobce podal k dovolání vyjádření s tím, že v daném případě má pojistitel /žalobce/ vůči pojištěnému /žalovanému/ z důvodu jeho protispolečenského jednání postih jako originární nárok podle ust. § 11 vyhl. č. [492/1991](#) Sb., kde platí obecná promlčecí doba podle ust. § 101 obč. zák. Navrhl, aby dovolání žalovaného bylo zamítnuto.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací /§ 10a o. s. ř./ po zjištění, že dovolání je podle § 239 odst. 1 o. s. ř. přípustné, bylo podáno oprávněnou osobou - účastníkem řízení, řádně zastoupenou advokátem podle ust. § 241 odst. 1 o. s. ř., včas ve lhůtě stanovené ust. § 240 odst. 1 o. s. ř., splňuje formální i obsahové náležitosti předepsané ust. § 241 odst. 2 o. s. ř. a vychází z dovolacího důvodu podle ust. § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř., přezkoumal dovolací soud napadený rozsudek odvolacího soudu podle § 242 odst. 1 a 3 o. s. ř. a dospěl k závěru, že dovolání není důvodné.

O nesprávné právní posouzení věci či určité právní otázky ve smyslu ust. § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř. se jedná v případě, že odvolací soud na zjištěný skutkový stav aplikoval nesprávný právní předpis nebo správně použitý právní předpis nesprávně vyložil, případně nesprávně aplikoval.

Podle ust. § 11 odst. 1 písm. a) vyhl. č. [492 /1991](#) Sb., kterou se stanoví rozsah a podmínky

zákonného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla, ve znění platném k 1. 4. 1994, má pojišťovna právo na náhradu částek, které vyplatila z důvodu škody způsobené provozem motorového vozidla proti pojištěnému, který způsobil škodu úmyslně nebo po požití alkoholického nápoje, byl-li v krvi zjištěn obsah alkoholu ve výši nad 0,30 promile. Pojistiteli tím vzniká přímo z právního předpisu právo na přiměřenou náhradu toho, co plnil poškozenému v důsledku vzniku škody, za kterou odpovídá pojištěný.

Podle ust. § 827 obč. zák., pokud pojistitel nahradil za pojištěného škodu, přechází na něj právo pojištěného na náhradu škody nebo jiné obdobné právo, které mu v souvislosti s jeho odpovědností za škodu vzniklo proti jinému. Přešlo-li na pojistitele právo na náhradu škody proti fyzické osobě, platí při jeho uplatňování přiměřeně ust. § 450 obč. zák.

Dovolací soud dospěl k závěru, že daný případ neodůvodňoval aplikaci ust. § 827 obč. zák., protože zde nejde o cessi nároku na náhradu škody, ale o zvláštní nárok, který má pojišťovna přímo z pojistné smlouvy, a to vůči pojištěnému podle zvláštního právního předpisu. /srov. též stanovisko Nejvyššího soudu SSR k některým otázkám náhrady škody uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu ČSFR, roč. 1977 pod č. 27/. Pro postih pojištěného, který způsobil škodu následkem požití alkoholu platí zvláštní právní úprava, kdy pojištěný nese následky svého jednání postihem pojistitele, jakožto zvláštního, samostatného, tj. originárního nároku pojistitele vyplývajícího ze zvláštní právní úpravy a pojistné smlouvy.

Občanský zákoník se jako legislativní základ všech občanskoprávních a soukromoprávních vztahů orientuje na úpravu obecných vztahů. Úpravu některých zvláštních skupin vztahů přenechává zvláštním právním předpisům týkajícím se jen určitého okruhu osob či jen určitých věcných oblastí. Přitom platí, že jsou-li určité otázky řešeny odchylně úpravou stanovenou zvláštními předpisy, mají tyto zvláštní předpisy přednost před úpravou obecnou. Z výše uvedeného právního posouzení vyplývá, že nárok pojišťovny na náhradu částek, které vyplatila z důvodu škody způsobené provozem motorového vozidla proti pojištěnému, který způsobil škodu po požití alkoholického nápoje, není nárokem na náhradu škody podle ust. § 12 odst. 1 cit. vyhlášky, jehož aplikace se žalovaný dovolává, nejedná se o cessi nároku, ale o nárok vyplývající přímo z ust. § 11 odst. 1 písm. a) cit. vyhlášky.

Z uvedeného vyplývá, že závěry odvolacího soudu ohledně posouzení promlčecí doby jsou správné, neboť právo originární se promlčuje podle ust. § 101 obč. zák. v obecné tříleté promlčecí době a nebyl v dané věci důvod pro aplikaci ust. § 106 obč. zák. týkající se promlčení práva na náhradu škody.

Z uvedeného vyplývá, že právní závěr odvolacího soudu je z hlediska dovolacího důvodu správný. Nejvyšší soud proto podle § 243b odst. 1 o.s.ř. dovolání zamítl.

Další články:

- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)